

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Többzsöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Irányzatok.

A magyar közélet ege borult! A nagy szél-
csend: bekövetkező vihart jelent. A viharfelhők
elég sötétten tornyosulnak, a cikázó villámok
világításánál látjuk meg körvonalait és színe-
zetüket. — A ki azt hiszi, hogy közéletünk a
mai politikai irányzat révén egy békés kikötő
csendes révébe jutott, csakhamar csalódnai fog,
— a vihar ki fog törni, s kit fog elsöpörni, arra
a válasz egyszerű: azt, a kinek hajó-horgonya
leeresztve nincs, vagy ha van, szigonya mélyen
nem fekszik

Vajjon kik azok, kik e kétes helyzetben
sinlődnek?!

A válasz rövid! Minden irányzat annyira
erős, a mennyire és a mily mélyen tört utat
a nép szívébe, lelkiületébe, gondolkodásába és
anyagi érdekeibe.

Azok tehát, kik ezt a célt elérni nem tud-
ták, vagy kik erre képtelenek, azok hiába hivat-
koznak a legszebb szavakra, a legszebb elvekre,
gyakorlati képességek hiányában előre jutni nem
fognak.

Nem akarunk politikával foglalkozni, de a
politikának van egy jó hőmérője, a mely már a
mi körünkbe tartozik. Azt mondják, hogy például
a volt nemzeti párt elveivel soha sem tudott mé-
lyebb nyomokat hagyni a társadalom törekvései-
ben, mert soha sem tudott akadémikus és arisz-
tokratikus irányzataiból kibontakozni, és ez újabb
irányzatainak elveit a közvélemény ama szelle-
méből vette, a mely követeli azt a korszakot, a
hol nem egyes érdekes csoportok, de a közvélemény
alakítására képes demokratikus erők felvilágoso-
dott, munkára képes, haladást képviselő erői ra-
gadják meg a gyeplőket, és ilyen erők, támasz-
kodva a nép gyakorlati érzékére, ezen szem-
pontok alapján azt az elvet érvényesítsék, hogy
kiben van több garancia arra, hogy az ország
függetlenségének megóvása, kifejlesztése, a tár-
sadműködés válaszfalának lerombolása, a
demokratikus erők felszabadítása, az alsóbb osz-
tályok jólétének emelése, az általános közjó fej-
lesztése sikerrel vitessék keresztül.

A közügyek porondja a szellemi harcoknak a
tere, s a ki a harctól fél, az vonuljon vissza!

TÁRCSA.

A tizenkettedik órában.

Irta: NÓGRÁDI LÁSZLÓ

Lassan homályba vész minden a ráhói koresma
körüli. Az erdő mély zsongással szól bele az őszi alko-
nyat, esteledés néma csendjébe. Lent a völgyben a pusztá,
sárgult réten, mint egy végigfektetett hosszú vászon,
látszik a békén folydogáló Ipoly, sűrű fűzfabokrai meg-
tépetten állnak kétfelül, az őszi hideg dere megesapta
bolyhos leveleit, hullanak, lehulltak már. A völgykanya-
rulatnál, a nagy kőhid közepén sötétlik a kőszent szobra,
csonka keze meredten nyulik előre, be a mezőségbe,
mintha szigorúan mutatna az elmulásra, a haldokló
mezőre.

Zizegve szalad végig a völgyön a hideg szél, va-
lami fájdalmas hang kél mindenfelől nyomában. Szag-
gatótt beszéde ez a természetnek, a haldokló nyögése,
nem a nyár lágy egybefolyó dala. A letarolt, pusztá
ágak halk zugása, a száraz, sárga haraszt esőrgése ugy
hallatszik, mint egy-egy nehéz sóhajlás. Halál ül a szellő
szárnyán, hideg köd, mely rászáll az életre és dermedté
tesz mindent. Szomorú esteledés ez, melyre a halál
éjszakája következik, a halál nehéz éjszakája.

Félelem, nagy bánat szállja meg a lelket, a leg-
szebb, a legerősebb, a nagy természet sirba száll: annyi
élet, annyi szépség, annyi erő. Sejtelmek ragadják meg
a lelket s a halál, a biztos elmulás hideg lehellete csapja
meg; egy a vége mindennek, az elenyészés, a sir . . .

A kopasz fák hidegen állanak az országot szélén,
ágaik egyenest előre nyulnak, mintha kérően terjesztenék
az erdő felé, többi társaikhoz, hogy fogadják oda. Mi-
nek? Ime ott is csak pusztulás van, földre hullott a
lomb, csupaszon állanak a fakoronák, hideg szél rázza,
rázza őket könyörtelenül, hogy az utolsó sárga levél is

Az utolsó napokban sikerült egy tespedő köz-
szellemet felrázni. Kötelessége az igazi közszel-
lemnek és naplóvezetőjének — a sajtónak —
hogy e felett örüljön; nekünk mindegy hogy ki
fog győzni, csak egynek kell örülnünk, hogy a
hamisítatlan népakarat győzzön; tehát azon nép-
akarat, mely nem a hatalmasok parancsszavának
engedelmeskedik, még kevésbé a mely pénzzel,
vagyoni előnyökkel stb. erőszakoltatik ki.

Csak ennek indokai tiszták és nemesek legye-
nek, s a közjót akarják, mert hisz abból élnek;
küzdelmük erejétől nem kell félni, sőt annak
örülni kell, mert a nép szava: Isten szavaként
felülemelkedni képes az érdekeken.

Ez a népakarat a maga ősi emberi jogtól
nyert és valóban Istentől származó hatalmával
nem fél senkitől, sőt jogot követel magának a
forumon; irányzatának elveit és az elvek pajzs-
vivőit, harcsoait védeni fogja.

E szempontból tehát mi a közélet terén leg-
kevésbé vagyunk hajlandók a szolgálai szere-
pet felvenni, mi csak az igazságos nemes har-
cotot kívánjuk, s azt, hogy igaz elveket igaz
emberek hordozzanak.

Nincs okunk az egészséges irányu kibonta-
kozás felett kétségkedni; de kívánjuk: hogy
a szószólók mindig a népakarat igazi képviselői
legyenek, — és hogy a méltók közé ne fura-
koljanak méltatlanok.

Tehát az irányzatok megütközésének nem
vagyunk ellenségei, sőt *szívvel örvendünk a* —
nemes értelemben vett — *harcnak*; mert a köz-
szellem: ébredését, fejlődését, tisztaságát és erejét
csak a tiszta fegyverekkel vívott harcoknak kö-
szönheti.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete július 31-én
közgyűlést tartott *Kishonthy* Gyula h. polgármester el-
nökelete alatt. A jegyzői tollat *Nagy Ferencz* főjegyző tá-
vollétében ifj. *Glauf* Pál vitte.

A közgyűlés tudomásul vette Feketéné-Otte Hedvig
és Kathona Géza köszönő iratát, melyben a megszava-
zott 300-300 korona két-két ötödéves korpótlékért kö-
szönetet mondanak és lakbérérmelés iránt beadott kérvé-
nyüket visszavonják. Hozzájárult a közgyűlés a községi
iskolaszéknek a tandíj egyöntetűsége végett hozott hatá-

lehalljon róluk. A halálnak jó szeme van, meglát mind-
ent, elrabol mindent.

Kláj ur bent ül a koresmában, a rossz fonott
széken. Mióta lelkét hatalmukba kerítették az árnyak, őh
azóta beteg, nagyon beteg. Nem a sebet látja már, mel-
lyet lelkén látni ütött, nem az fáj, hanem az élet.

-- Minek az élet, — mondja komoran, — öreg
vagyok már, pihenés kell, csendes pihenés.

Perzse néni a szögletben rakosgat valamit, nem
érti a Kláj ur mondasát, egyszerű lelke nem érti a
kínos vergődést, kis bajaival s örömeivel csak álmodja
az életet, álomból aztán álomba száll, a nagy éjszakát
előre nem sejt, kívánni sincs oka, nem is tudja.

— Igaz, igaz, — mondja szeliden, — sok a baj, a
dolog, de hát mégis csak megleszünk, ahogy voltunk.

— Ahogy voltunk, — mormogja maga elé Kláj ur,
— ugy soha, Perzse néni, soha! — Nehéz sóhajlás
szakad fel a lelkéből, a haldokló mezőn is sóhajtoz a szél.

Be is hallatszik a koresmába, hogy szalad el si-
valkódva, nyögve, sóhajtozva az ablak alatt, nekiszalad az
ajtónak, ablaknak, megrázza haragosan, nagyot nyög,
aztán, hogy be nem mehet, összeszaladja az udvart s
mérgeesen csapdossa ide-oda a kütoston csingó vedret.

— Ni, de gonosz idő, — szól Perzse néni, —
szegény öregem még most is az erdőn vagon, oh, oh,
bizony súlyos az ember élete, de hát . . .

— Ej, — szakítja félbe Kláj ur s haragosan int
a kezével, — ne mentesse, kelmednek nem lehet pa-
nasza.

— Igaz, igaz, adott az isten fiat, unokám is vagon
már, nagy öröm, nagy boldogság, — mondja Perzse
néni s a szakajtóról is elfeledkezik, amibe valamit ra-
kosgatott, a ráncok is elsimulnak homlokán, megcsillan
a szeme és meleg boldogságtól, örömtől sugárzik az
arca, az boldogság, — de hát Kláj urnak is vagon
lánya.

rozatához, s így az 1900—1901-ik tanévben a helybeli
növendékek 20 korona, a vidékiek 40 koronát és 4 ko-
rona beiratási díjat fognak fizetni.

A rom. kath. plebánia által a lelkesíti fizetés eme-
lése végett beadott, a városi közgyűlés által elutasított
kérvényére vonatkozó megyegyűlési határozat, mely a
beadott felebbezést elutasítja, tudomásul vétetett.

A polgári leányiskola államosítása tárgyában *Józsa*
Antal kir. tanfelügyelő által beterjesztett s a miniszter
által jóváhagyott szerződéshez a közgyűlés *Lukács* Géza
felszólalása után hozzájárult. Az államosítás határideje
legkésőbb 1902-ik év, s köteles a város az iskola elhe-
lyezésére megfelelő helyiséget építtetni vagy átengedni,
a dologi kiadásokat fedezni, tanszereket beszerezni s a
tanítók fizetése után nyugdíjilletéket befizetni. Ezzel szem-
ben az állam a kellően képesített tanszemélyzetet átveszi
illetményeivel együtt s fizeti a személyi kiadásokat. A
bevett tandíj a várost illeti.

Az állami elemi iskolai gondnokság megkereste a
várost a jövő tanévre szükséges intézkedések megtételére.
A szükséges átalakítások és javítások, melyekre a város
szerződésileg kötelezve van, a tamásfalai szárnyiskola
berendezésével együtt 1300 frtba kerülnek. A közgyűlés
a *Bodor* István és *Törköly* József felszólalása után *Sá-
teő* István azon módosításával járult hozzá a tanács pár-
toló javaslatához, hogy Tamásfalával szemben a szárny-
iskola felállítására nézve a városra nézve jövőben semmi-
féle kötelezettség nem hárul.

Kishonthy Gyula városi ügyész javaslatát a város
követeléseinek behajtására nézve a közgyűlés *Lukács*
Géza hozzászólása után elfogadta. Ezután a városi pénz-
tárnok és számtanácsosnak lesz kötelessége nyilvántartani
az adókat, kötelezettségük teljesítésére megintással fel-
hívni és ügyelni a részletek pontos betartására. A veszé-
lyeztetett követeléseket közölni fogják az ügyésszel, ki
a peres eljárást megindítja.

A közgyűlés *Szontagh* Károly számtanácsosnak
négy heti szabadságot adott.

Végül *Lukács* Géza intézett felszólalást a miatt,
hogy noha a városnak csaknem két évtized óta életben
lévő építési szabályrendelete tiltja, hogy a lakóházak és
melléképületek faszindelyvel fedessenek, a tulajdonosok,
a szabályrendelet kijátszásával akként tartják fenn ren-
detlen épületeiket, hogy épületeik fedélzetét — javítás
ezimén — évről-évre részletenként újból fedetik. Ezen
állapot azonban nagy veszedelemnek hordja csirait mé-
hében, mert mint a tegnapi tüzeset is bizonyítja, egyik
nagy középületünket a faszindelyes szomszéd lakház ki-
gyulladására miatt a leégés veszélyeztetette. Felszólal továbbá
az iránt is, hogy — vett értesülése szerint — a köz-
vágóhidhoz vezető út őszzel és tavasszal csaknem jár-
hatlan, s a városi allat-hullatérhez közelkedése miatt
a közegészségi tekinteteknek nem felel meg. Mindezen
bajok megvizsgálására és intézkedések tételére intéz fel-
hívást. — A képviselőtestület a felszólalás első részét
tárgyalás és jelentéstétel végett a városi tanácsnak adja

Csend következik erre. Kláj ur meredten néz maga
elé, egy kis szava sincs a Perzse néni mondására, lelkét
elsodorta az a szó, örvényben van fojtva a levegő s a
leszálló este sötétségével megérkeztek az árnyak is. Nem
látja már Perzse néni, csak a sötétben gomolygó, rajzó
alakokat, kik itt tusakodnak előtte, egymás ellen to-
longva feléje.

Kint mind jobban, jobban elnyeli a sötétség a he-
gyet, völgyet, az Ipoly partján álló fűzest, egy-egy fa
látszik még az országot szélén, a mint bólogatva haj-
longnak a nagy szélben. Ezeket is elnyeli lassan az éj-
szaka. Az ég sötét felhőkkel van befödve, egy csillag se
látszik. Fekete éjszaka mindenfelé; az országoton egy
kocsi se zörög végig, csak a szél zug nyargalászva, jaj-
gatva fel s alá a völgyön.

Perzse néni bent meggyújtja a gyertyát, letörli a
bosszu asztalt s észre sem veszi, hogy Kláj ur milyen
zavarodott szemmel bámulja a gyertya lobogását, hogy
néz ide-oda, mintha valakit keresne a szobában.

Hát osztán jó aludjon Kláj ur, — mondja
végig simitva a Kláj ur fekvő helyét öregek kezével, —
nyugalmas létszen az éjszakája, nem jár utas az ilyen
gonosz időben.

Az ajtóból is visszaszól:

— Reggel jókor gyövik, Kláj ur.

Még egy ideig hallatszik a Perzse néni csoszogó
lépése az udvaron, aztán csak a szélzugás, a kútnyikor-
gás Kláj ur maga maradt tusakodó lelke árnyaival,
kik száz karral fogják át és mind erősebben behálózva
huzzák az örök éjszaka sötét örvénye felé.

— Jaj, jaj, — sóhajta Kláj ur s érzi, hogy
nincs hatalma többé maga fölött, a sötét árnyaké már
egészen.

A kétségbeesés hideg gyöngyei kiülnek sápadt
homlokára s végig csorognak arczán. — Meghalok, meg
kell halnom, mondja nehezen, szaggatottan s, támolgyogva

ki; a második rész tényállásának megvizsgálása és a közelebbi képviselőtestületi közgyűlésnek javaslatlétét végezté. *Bády Gyula* rendőrkapitány elnöke alatt dr. *Szabó Károly* városi orvost, *Jaczkó Pál* városi mérnököt, *Szabó József* (mészáros) és *Lukács Géza* bizottsági tagokat biztosokul kiküldte.

Iskolai értesítők.

Lapunk szerkesztőségéhez ismertetés végett számos iskolai értesítő küldetett be az 1899—1900-ik tanévről, melyeket érkezési sorrendjük szerint fogunk kivonatossan ismertetni:

1. *A rimaszombati egyesült prot. főgymnasium XLVII-ik értesítőjét Bodor István igazgató közli. — Bevezetésül Horváth Zoltán r. tanár irt rövid ismertetést „Természetráji muzeumunk”-ról; — a ki kiemeli, hogy az iskola muzeumának különféle tárgyakban való gazdagsága, hosszú évek fáradságos és szorgalmas munkásságáról tesz tanubizonyoságot, dicsérvény a nyugalomba vonult természetráji szaktanár, *Fábray János* gondosságát és ügybuzgóságát. Ertekező véleménye szerint: „keves középiskolája van az országnak, melynek gazdagabb muzeuma volna; de viszont sok van olyan, a mely sokkal kevesebb tárgya, czélszerűbb helyiség és megfelelő butorzat mellett tizszer annyit mutat, mint a fenti intézet gazdag muzeuma.” — Az iskola mult évi történetéről Bodor István igazgató tár elénk hü képet, világos és alaposan tájékoztató rövid vonásokban ismertetvén a lefolyt tanév nevezetesebb eseményeit, reformtörekvéseit.*

Igen nagy befolyással lesz az iskola további fejlődésére nézve a nagym. vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszter urnak f. évi 10349. sz. a. kelt azon rendelete, mely szerint az eddigi 14000 korona rendes államséglyt 1899. év december hó végén beszüntette és az 1900. évi január hó 1 től, a rimaszombati egyesült prot. főgymnasium részére 32000 korona fentartási államséglyt engedélyezett; — nem különben, hogy a f. évi május hó 5-én 25798. sz. a. leérkezett magas rendeletével 200000 korona építkezési kölcsönt volt kegyes engedélyezni, azon határozott kikötéssel, hogy az építkezés tervrajza és költségvetése előzetes jóváhagyás végett eleje terjesztessék, másrészt, hogy az 1894. évi XXVII. t.-cz. 3. §-ának d) pontja értelmében iskola fentartó 15 éven át 3 %-ot lesz köteles, a 200000 korona után, az orsz. tanári nyugdíjintézet alapjába befizetni. Minek folytán az igazgató választmány azonnal gondoskodott és egy igen alkalmas és egészséges helyen fekvő 3241 □-ölet kitevő szép belsősegről, melyet 26000 koronáért nyomban meg is vásárolt.

Kiváló elismerés illeti a vezető igazgatót és a tanári kart azon böles intézkedéseért, hogy az 1899. évben 32818. sz. a. kelt miniszteri rendelettel megerősített középiskolai tanterv fokozatos keresztülviteléhez már a lefolyt tanévben hozzáfogott, mielőtt rendes kerékvágásba ohajtván jutni az átmeneti állapotokkal. — Igen helyeseljük a játék-délutánok behozatalát is. — Egyebekben az igazgatói jelentésből kitünik, hogy a tanári kar minden alkalmat igyekezett felhasználni az ifjuság vallás-erkölcsös, hazafias és minél sikeresebb nevelés-oktatására. A hivatalos és nemzeti ünnepek egyiránt megünnepelettek a tanuló-ifjuság által. A pénztári kimutatás bevételi összege; 36905 frt 56 krt., kiadási összege: 32375 frt 37 krt tesz ki s így a tanév 4530 frt 19 kr. készpénz maradvánnyal zárult. — Az iskola közvetlen felügyeletét az igazgató-választmány gyakorolta. A tanári kar 22 tagból állott; irodalmi tevékenységéről nem tétetik említés. Az egyes osztályokban elvégzett tananyag részletesen közölve van. A szabadkézi-rajz, német társalgási órák, gyorsírászat, vivás és az összhangzatos ének, mint nem kötelezett tantárgyak oktattattak. — Az írásbeli érettségi vizsgálatok 1900 május hó 8—12, és a szóbeli jun. hó 25—28. napjain tartattak meg. E vizsgálatra jelentkezett 44 tanuló; kik közül jelesen érett lett 7, jól 8, elégségesen 20, — két hóra visszavetettet 6, egy évre 3 tanuló. — A torna-vizsga, különféle versenyekkel kapcsolatosan, igen szép sikert tüntetett fel. Az intézet taneszközökben is igen szépen gyarapodott; és pedig a könyvtár gyarapítására: 300 frt, physikai eszközökre: 63 frt 50 kr. és tornaeszközökre 146 frt fordítottat. Az ifjusági körök és egyesületek működése szintén elismerés méltó; — a Tompa önképző-kör, ifjusági olvasókör, ifjusági énekkar, gyorsíró-kör, torna-kör, vivó-kör

és az ifjusági gyámintézet, valamennyi mind hivatásának magaslatán állott. — A tápintézet bevétele, tápdíjakból: 3415 frt 70 kr., országos kéregetésekből: 795 frt 66 kr. volt; — kiadása pedig: 4870 frt és így a szegény tanuló ellátásához 659 frttal járult a tápintézet alapjából. Egy-egy tanuló élelmezése: 58 frt 67 krba került. — Alapítványok, adományok és ösztöndíjak czimén 1525 frt 59 kr. folyt be az iskola pénztárába. — Ösztöndíj és jutalmak czimén: 563 frt 73 kr.; — tandíjelengedés czimén: 519 frt, tápintézeti díj elengedés czimén 501 frt jótéteményben részesült a tanuló ifjuság. Az értesítőben végre megtaláljuk azt a helyes újítást is, a miért évek óta minden tanév végén felemeltük szavunkat: azt t. i., hogy a növendékek osztályzatát ez értesítőben első ízben közlik. — Az érdemsorozatot a statisztikai adatok közlésénél kitünik: hogy az év folyamán beiratkozott 366 tanuló közül kilépett 7, vizsgálatlan maradt 11, el-távoztatott 1 s az év végén vizsgálatot tett 347. Ezek közül jeles: 37=10.66%, — jó: 71=20.46%, elégséges: 154=47.23%, egy tantárgyból elégtelen: 39=10.37%, két tantárgyból elégtelen: 27=5.81%, több tantárgyból 19=5.47%. — Minden tantárgyból jeles osztályzatot kaptak: I. oszt.: Kovács Lajos, Jellinek József, Sulyok Kálmán, Svinger Jenő. II. oszt.: Figuli Pál, Markovits Iván, Molnár István, Stech Dezső, Szabó József, báró Radvánszky J. III. oszt.: Buday Aladár, Hubay Mihály, Kerekes Jenő, Molnár Gyula. IV. oszt.: Frank Aladár, Nagy Imre, báró Radvánszky B. V. oszt.: Molnár József. VI. oszt.: Bernáth Géza, Bodiczky Iván, Eckstein Ignác, Weisz Bernát. VII. oszt.: Hozelitz Rezső, Nagy László. VIII. oszt.: Benyó Gyula, Cseh Sámuel, Löwy Ignác, Várnay György. — Az előfordult fegyelmi esetek közül, igazgatói megrovásban részesült: 48, tanárkari megrovásban: 12, tanács folytán távozott: 8, és kizárattott 1 tanuló. — Végül a jövő tanévre vonatkozó értesítés zárja be a nagy gondnal egybeállított értesítőt.

2. *Rimaszombat városi községi polgári leányiskolájának, továbbá a Gizella-ovoda, alsófokú ipariskola és iparos segédek rajztanfolyamának értesítőjét az igazgatóság állította össze nagy gondnal és lelkiismeretességgel. A mult tanév történetéről, annak minden számottevő mozzanatáról beszámol az értesítő elején Feketéné Otte Hedvig a polgári leányiskola igazgatónöje. A leányiskola fennállásának 10-ik évét töltötte be ez idén s az igazgatónő elismeréssel adóz mindazoknak, kik az intézet érdekében nemesen működtek. — A lefolyt tanévben épügy, mint az előző években kiváló gondot fordítottak a vallás-erkölcsi érzelmek apólsására. Az egészségi állapot ki-elégítő volt, s a növendékek közül csak egy kiváló tehetőségű halt el: Rónay Gizella. A király nevenapját, a királyné gyászos emlékét és a szabadság ujjáébredésének évfordulóját megünnepelettek. A tanulmányokban kielégítő volt az eredmény: 123 rendes tanuló közül 9 kilépett, 114 vizsgázott. 81 sikerrel, 20 növendék javító vizsgára, 13 pedig osztályismétlésre utasítottat. Az igazgatónő részletes ismertetése végén örömmel emlékezik meg az elemi iskola állami kezelésbe vételének örvedetes eseményéről, s kívánatosnak tartja, hogy a polgári leányiskolát is minél előbb vegye át az állam, de ez esetben is nézete szerint az intézet csak úgy tölthetné be teljesen nemes feladatát, ha internátussal köttetnék össze az iskola, s ohajtandó, hogy mellette egy női ipariskola is szerveztessék. — Az intézetben 4 rendes tanerő, négy hitoktató és két óraadó működött. A növendékek osztályzata nincs közölve. A tanszerek és könyvtár állásának ismertetése után az igazgatónő a jövő évre vonatkozó tudnivalókat közli, melyben helyes intézkedés az, hogy a vidéki növendékek leendő lakásukat az iskolai év elején helyök elfoglalás előtt tartoznak az intézet igazgatóságának bejelenteni, s azt csak ennek beleegyezése után foglalhatják el.*

A *Gizella* kisedővő intézetről *Nádassy Sarolta*, az intézet vezetője tesz jelentést. A beiratkozott 104 növendék közül 57 fiu, 47 leány volt, kiknek egészségi viszonyai jök voltak.

Az *iparostanoncz iskola* mult évről *Törköly József* referál híven és gondosan. Ez az iskola egyike az ország legrégebb ilyenmü intézményeinek, s fennállásának 23-ik évét töltötte be az idén, s fokozatos fejlődését és szép sikereit a támogatók jóindulatának köszönheti. Ezt mondja az igazgató töle megszokott szerénységgel, mi pedig joggal tesszük hozzá, hogy a tanítónak is jelentékeny részük van ebben.

„Ha igaz az, — mondja az igazgató, — hogy ér-

telmes, művelt és szakképzett iparosok nélkül nem lehet „versenyképes nemzeti ipart” teremteni, akkor igaz az is, hogy tervszerü szakképzés nélkül viszont nem lehet „művelt és szakképzett iparos osztályunk”. — Népköztársi törvényeink hiányos végrehajtása mellett iparos pályára lépő tanoncaink iskoláztatásának minél szigorubb keresztülvitele, nálunk még ma olyan fontos állami érdek, melyért a legnagyobb áldozatot is készséggel kell meghoznunk. Mert hiába, azt el kell ismernünk, hogy közgazdasági erősödésünk és nemzetközi versenyképességünk csak hü abránd és hangzatos frázisok maradnak mindaddig, míg a magyar iparos osztály értelmi- és szakszerű képzése nem vétetik fontossághoz méltó komolysággal. Pedig nem vétetik! . . . mert manapság még úgy áll a dolog, hogy az iparos pályára — kevés kivétellel — csak a legnyomortságosabb sorsban lévő szülök adják gyermekeiket, maguk az érdekelte iparos-családok sem méltányolják azt a pályát, mely nekik a mindennapi kenyeret adja, mely a közvagyonosodásnak egyik legfőbb tényezője. De a törvényhozás maga sem részesíti az ipari szakképzést olyan gondozásban, a mint az megérdemelné. Százszor több anyagi áldozatot és gondosabb érdeklődést követel államtól és társadalomtól egyiránt országos iparügyünknek fokozatos fejlesztése.

Az ipartörvény, a közép ipartanodák, ipari szakiskolák és az iparos tanoncziskolák szervezetei megjelölék ugyanazon kitüzött irányt és eszközöket, melyeknek segítségével az iparos pályán működő ifjuság szakszerű képzését fejleszteni és nevelni kell, de mit ér mind ez a törvényi intézkedéseink gondos és szigorü végrehajtása nélkül? . . . Az érdekelte iparos-osztály, a társadalom- és az illetékes iparhatóságok támogatása nélkül hajótörést szenvednek a szakfelügyelet és a tanító-testület legszen-tebb törekvései is. — Oda kell tehát hatnia a társadalom minden egyes számottevő tényezőjének, hogy az iparos tanoncziskolai intézmények — mely az iparos osztály szellemi és szakszerű értelmi színvonalát van hivatva emelni — egyetlenegy ellensége se legyen, sőt foglalkozás, osztály és rangkülönbség nélkül azon kell munkálnunk, hogy annak fokozatos fejlődését mindinkább és inkább elősegítsük.

A megszívlelendő szép szavak után köszönetet mond a jelentésben a testületeknek, melyek az intézményt hathatósan támogatták 170 növendéke volt az iskolának, ezek közül jeles előmenetelü: 24, jó: 60, elégséges: 38, elégtelen: 41, nem osztályoztatott: 7. A 2914 mulasztott óra közül 272 nem igazoltatott.

Az értesítő végén *Czikora István* az iparos segédek szakrajztanfolyamáról ad számot. A tanfolyamon, melyet *Malotcsy Pállal* együtt ő vezetett, 10 tanuló vett részt, s ezek dícséretes szorgalom mellett szép eredményt értek el.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, a kik még az előfizetést meg nem ujtították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetés megújítását, mint a hátralékos előfizetést sürgösen kiegyenliteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Szabadságidő. *Bornemisza László* vármegyénk alispánja f. hó 1-től szeptember 15-ig tartó hatheti szabadságra utazott. Távolléte tartamára az alispáni hivatal vezetését *Lukács Géza* vármegyeyei főjegyző vette át.

Elhunyt uralkodó herceg. *Alfréd Ernő* Albert Szász-Köburg göthai uralkodó herceg, ki megyénk nagybirtokosánál Köburg Fülöp hercegnél Balogon és Pohorellán több ízben megfordult mint vendég, rosenau kastélyában jul. 30-án szívühüdsében hirtelen meghalt. Az elhunyt uralkodó herceg 56 éves s Viktória angol királynő másodszült fia volt, s legutóbb két év előtt igen kellemes napokat töltött a balogvári uradalomban Köburg Fülöp herceggel együtt.

Lelekészválasztás. A helybeli ev. ref. egyház derék és közkedveltségnek örvedő segédlelkészét: *Szentmártony Dánielt* julius hó 29-én Borsodmegye Martonyi községében egyhangu lelkesedéssel lelkészválasztották meg. Mikor e szép eredményt regisztráljuk és a megválasztott új lelkészt őszintén üdvözöljük, egyuttal kifejezzük sajnálatunkat is a felett, hogy a rokonszenves

megy a falon függő felesége képéhez. Leveszi, asztalhoz ül a gyertya elé s mohón nézi a fakult képet.

— Elviszlek, hozzád megyek, — sugja neki, — megyek hozzád . . .

*

Lent a völgyben valaki jár támolyogva. Neki fordul az Ipoly füzeseinek, meg visszakanyarodik a hegynek a ráhóli koresma felé. Így jár már itt a leszakadó alkonyat óta

Egy lány, egy rongyos, szakadozott ruhájú lány, a Klájn ur lánya. Fialat, erős, megtermett testéről rongyban függ a ruha, ki tudja, mióta tépik azt az erdő bokrai, ágai. Mintha nem tudná, mit tegyen, csak támolyog fel s alá a völgyön. Ott az erdő szelén a holt háza, amott a hegyoldalban az élő; egyhez sem mer menni, tudja, hogy el van üzve mind a két helyről.

Mint égő szem néz le a magasból az élő házának ablaka, félve fordítja el arcát, tenyerével elfödi, hogy ne lássa azt a sötétségen átható tüzes szemet, érzi, hogy behat a lelkébe, melyen fekete folt van, piszkos, fekete seb.

A holt, az békességes. Az erdő bokrai elfödik a kis dombot, nem ijeszt, nem rémit, nem félelmetes. Az anya holtan is gyöngébb, szelidebb, az eltévedt gyermek jobban mer hozzá közeledni.

A Klájn ur leánya nekivág az Ipolynak, a kis gölyahidnak s lassan, vontatva átmege rajta, egyenesen az erdőszélnek tart, hol a kis domb van, az anyja nyugvó helye.

Megáll, a mint a bokrok közt sötétlő földhányást meglátja. Hideg szél csap ki az erdőből, belekapaszkodik ruhája rongyaiba erősen, hogy szinte tolja visszafelé. Fel-felsóhajtának a fák s recsegeve verődnek össze a csupasz ágak. A szél felkap egy csomó száraz harasztot s esörögve kergeti maga előtt a pusztá réten. Valami megcsillan a bokrok között, talán egy didergő jánoska-

bogárka az. Aztán elhallgat a szélzugás, az erdőn esend van, de csak lélegzetet vett a fáradt, tusakodó szél, mert nekizudul megint s megszólal ezer sipja ujra fának, bokornak.

Ingadozva, reszketve ér a sirhoz, sok fájdalom, emlék nyillalik át a lelkén. Átkarolja a hideg földet, megrázkódik, mikor a tiszta földhöz ér, mert tiszta az, fehér kelyhü virágok nyíltak rajta, lilium kelyhüek!

— Bocsáss meg, nyögi a Klájn szép lánya a hideg földnek, bocsáss meg, aztán elesuklik szava a zokogástól, arcát odaszorítja, hol a tiszta kelyhü elhervadt virágok porlanak . . .

A szél elnyugszik lassan, az éjszaka nehéz köde leereszkedik a völgyre, a felhök mozdulatlanul, sötéten függnek az égen, sehol egy szemernyi csillag, csak a Klájn ur házának ablaka fénylik a hegyoldalban. Az erdő egyet-egyet sóhajt, meg elful, valami nesz is hallatszik, hol itt, hol ott, haraszt esörrenés, száraz ágkoppanás. Az Ipoly füzesei közül halk suttagás kél ki; nincs zenéje az éjszakának, madár nem kiált, szöcske, tücsök nem dalol. Tompa suttagás, egy-egy zizzenés, mély sóhajtás, aztán esend, félelmetes esend mindenfelé.

A Klájn ur nagy erős lánya sokáig fekszik reszketve az anyja sirdombján, érthetetlen szókat suttag, meg kiált, elful, aztán fel-felajdul idegenül, szinte nem is emberi hangon. Felugrik, meg leroskad megint. Bugó zokogására nagyokat sóhajtva felel az erdő. Azután feláll, már nem zokog, sápadt arca, melyen a bün s a szenvedés keze nyoma látszik, nyugodt, elszánt. Neki indul a völgynek, rátér a keskeny, fehérló gyalogútra, mely a hegynek felfelé visz a Klájn ur házához, oda, hol az a világos ablak látszik. A szellő esendesen kuszik utána fel a meredek hegyoldal, lopvást, hogy nem is hallatszik, a mint belekapaszkodik a bokorba, álmos ködökbe . . .

*

. . . Megyek hozzád, mondja suttagva Klájn ur s görcsösen szorítja a képet magához, aztán megint a világozság elé tartja s mereven nézi. A gyertya vörös lángja lobogva ég, a fakult kép mintha éjedne, mozogni kezd, megnő, kikel a rámból, Klájn ur reszketve néz maga elé.

A nagy esendben a gyertya seregezés hallatszik csak, mintha suhogó ruhában menne végig valaki a szobában.

— Ne beszélj, hallgass! kiáltja Klájn ur eszelősen, hallgass, rossz volt a lány, nem az enyém az ő büne. Elfut aztán, csak az ajka mozog, de szó nem hallatszik. Halálra válik a Klájn ur arca s a fehér gyöngyök hullának le homlokáról oda a fakó képre s révedezve tekint szét a szobában.

— Te vagy a jó, a tiszta, csak te, nyögi maga elé s ráborul a képre.

Mikor feltekint, szelid az arca, édes szeretettel tekint szét.

— Elmegyek hozzád pihenni, elmegyek te édes, te jó, mondja s nagy nyugalom van az arczán, mint a holtakén. A megnyugvás nagy békéje szállt lelkébe, az ül az arczán, még csak egy kis ut, annyi csak, a mi a hegyoldalból levezet a gölya-hidhoz.

Könnyü lesz a válás, a sötétség elnyelt mindent, a hideg őszi köd rálépett mindenre, szelid zenéje nem szól az éjszakának, nagy koporsó az egész völgy, melyben enyészve porlad minden.

— Veled megyek, mondja Klájn ur, szeretettel szorítja magához a fakult képet. A gyertya pislogva ég, már majdnem ellobban. Klájn ur sietve áll fel s megindul kifelé.

Akkor zörrenés hallatszik kint, mély sóhajtás, mintha a szél surrant volna el az ablak alatt. Megnyílik az ajtó s ott áll Klájn ur előtt eltakart arczal a lánya, az eltévedt, nagy, szép leánya . . .

segéd-lelkész, ki az ev. ref. énekkart is ambícióval és igazán szép sikerrel vezette és képezte, körükből eltávozik. Új otthonába a legjobb kívánságok kísérik, s mondhatjuk, hogy Martonyi község új lelkészével igen sokat nyer.

Köburg Fülöp herceg tiz napi itt időzés után Gömör-Pusztamezőről Poprádon át Ebenthálba utazott. A eserkészés alatt 22 darab özbakot hozott terítékre.

Előléptetés. *Gresch* Gyula tornalliai adóhivatali ellenőrt a pénzügyminiszter az újonnan alakított szepes-ófalvi adóhivatalhoz pénztárnokká nevezte ki.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter *Fenesz* János tornalliai és *Máriássy* Zoltán tornai kir. járásbírói irnokokat kölesönösen áthelyezte.

Névváltoztatás. Kiskoru Schwarez Mózes Győző, Schwarez Samu és Schwarez Jenő rimaszombati illetőségű, ugyanottani lakosok vezetéknévénél „Rimai“-ra kért változtatást a belügyminiszter megengedte.

Halálozás. Szalontay Sámuel helybeli polgár 20 éves kedves leánya *Etelka* július 29-én hosszas szenvedés után meghalt. Temetése 30-án nagy részvét mellett ment végbe. Társnői a gyászinduló hangjai mellett bánatos szívvel kísérték ki utolsó útjára a korán elhunyt leányt. Béke poraira!

Miniszteri biztos a földmives iskolában. A rimaszombati állami földmives iskolában a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter rendelve folytatni folyó év július havában *gazdasági póttanfolyam* rendeztetett; melyen 20 derék, törekvő magyar tanító vett részt. E póttanfolyam folyó év július 27-én záróvizsgálattal nyert befejezést, melyen miniszteri vizsgálóbiztosként *Körösy Henrik* kir. tanfelügyelő ur jelent meg a kultuszminiszteriumból, *Józsa Antal* kir. tanfelügyelő és *Törköly József* áll. elemi iskola igazgató kíséretében. Vizsga befejeztével a kormánybiztos meleg elismeréssel adózott a póttanfolyam fáradhatatlan vezetőjének, *Fekete Pál* földmives iskolai igazgató urnak és a közreműködő jeles tanári karnak azon kiváló szép sikerért, melyet a póttanfolyamon résztvevő tanítók a vizsgálaton feltüntettek; nemkülönben dicsérettel tüntette ki a nemes ambícióval bíró tanítókat is, kik értelmes és szabatos feleleteikkel méltán kivívták maguknak az *egri nevet*. A kormánybiztos ur és társasága déleledőre *Fekete Pál* igazgató vendégszerető asztalának voltak szívesen látott vendégei. Ebéd után a kormánybiztos megtekintette a tamásfalvi szárnyiskolának szánt telket, valamint a rimaszombati állami elemi iskola épületeit is s a szükséges építkezési átalakítások iránt kellően tájékoztatta magát.

Megerősítés. A rimaszombati kerületi betegsegélyező-pénztár igazgatósága *Szűts* László ellenőr-jegyzőt, ki a Kohúth Lajos városi tisztviselővé választása folytán megüresedett állást ideiglenesen töltötte be — most állásában véglegesítette.

A párisi világiállításra több iparost küldenek ki államköltségen a kiállítás tanulmányozására végett. Megyénkbeli hármannak ki és pedig: *Bolkay Pál* helybeli műasztalos, *Palzmann* Samu dobsinai reszelővő és *Szabados J.* rozsnói iparossegéd. — Az iparosok csoportja augusztus 7-ikén indul Budapestről, s egy hetet töltenek Párisban. Az első és utolsó államsegélyvel vesz rész a kiállításon. Palzmann pedig a miskolci kereskedelmi és iparkamara küldi ki a kiállításra 400 korona nyelvényel.

Nyári mulatság. A helybeli polgári olvasóköri f. hó 5-én a „Széchenyi“-kert fedett tánchelyiségében nyeresémtárgyak kisorsolásával egybekötött táncmulatságot rendez, melynek sikerét garantirozza egy száz tagból álló rendező-bizottság és az a nagyfokú érdeklődés, melyet a polgári olvasóköri mulatságai iránt a közönség mindenkor tanúsít. A rendező-bizottság elnöke: ifj. *Glanf Pál*, alelnökök: dr. Kovács László és Kovács Zsigmond, jegyző: Márkus Aurél, pénztárnokok: Szabó József adó-pénzt. és Szabó József m. — A mulatság délután 5 órakor veszi kezdetét s a belépti-díj egy korona.

Műkedvelő színelőadás Tamásfalván. A *Máriássy* Lászlóné, szül. *Farkas* Erzsike urnó öngyásága védnöksége alatt álló tamásfalvai „Petőfi-egylet“, mint értesülünk, az eddigi szép sikereken felbuzdulva — e nyáron ismét rendez egy műkedvelői színelőadást. Az előadás napján augusztus 19-ike van kitűzve. Színre kerül *Almási Tihámér* híres népszínműve a „Tót leány.“ Az előadásra már nagyban készülnek.

Czigányzenekarunk működése Alsó-Tátrafüreden ugyancsak szórakoztatja a nagyszámú fűrdővendégeket. E napokban *Frigyes* főherceg családjának játszott a *Palócz* zenekara, s a főherceg családjával együtt megdicsérette a zenekart. A három éves kis herceget — *Frigyes* főherceg a zenekar elé vezette, s elismerése és dicsérete mellett egy százas bankót nyomott a primás markába és ráadásul meg is köszönte a zenekarnak a nyújtott élvezetet.

Búcsú. Dobsináról való végleges elköltözésem alkalmával mindazon ismerőseinknek, kik két évtizeden át szóval és tettel mindig segítségünkre voltak, kiktől személyesen búcsút nem vehettem, e helyütt mondok utolsó „Isten veled“-et. — Bazin, 1900. július 26.

Ózinger Károlyné.
Agyonsújtotta a villám. A július 30-án városunk felett elvonult vihar Fűrészen áldozatokat is követelt. *Sandrovitz J.* volt községi bíró ugyanis feleségével, menyével és 8 éves unokájával az udvaron tartózkodott, s a villám lecsapott a ház udvarára. *Sandrovitzné*, menyé és 8 éves kis unokáját agyonsújtotta a villám s a távolabb álló gazdát földhöz ütötte. Ez nemsokára magához tért, s oda vánszorgott az áldozatokhoz, kiket hasztalanul élesztgetett, azok egy pillanat alatt kiszenvetked. A szerencsétlen véget ért áldozatokat ma temetik. — Ugyan-ésk a napon városunk határában is kárt okozott a lecsapott villám, amennyiben a szabadka-pusztai bérlőnek egy csomó learatott árpáját felgyújtotta, de nagyobb baj nem történt.

Új üzletvezetőség. Úgy látszik, hogy a lapunkban multkoriban jelzett átalakítások a magyar államvasutaknál immár konkrét tervvé nőttek ki magukat, melyek kivitele a közel jövőben várható. A tervek között minket különösen érdekel az, hogy *Losonez* város székhelyül új üzletvezetőséget állítanak fel, s ez a szomszédos *Losonez* városára óriási előnyökkel járna, mert képessége és forgalma jelentékenyen növekednék. — Jó

volna, ha intéző köreink már most lépéseket tennének, hogy legalább a forgalmi főnökséget nyerve el Rimaszombat városra, melynek az új hivatal szintén jelentékeny előnyöket biztosítana.

„Emberről ölt villám“ ezim alatt lapunk mult számában közölt hírinke *Barilla* János murányi plébános következő sorokat küldte be: „Becces lapjának f. évi július 26-án 30 sz. a. kelt „Hírek és vegyesek“ rovatában „Emberről ölt villám“ ezim alatti közleményem végső soraiban azon tudósítás foglaltatik, hogy a villám-sújtott özv. *Liesko* Jánosné két hét előtt elhalt gyermekét a hajnali órákban maga temette el, mivelhogy állítólag a stólat megfizetni nem tudta vagy nem akarta. Igaz, hogy a nevezett asszony gyermekét maga temette el, de nem áll az, hogy ezt azért tette, mert a stólat megfizetni nem tudta. Úgy én, mint a kántortanító a legnagyobb mértékben meglepetve és megbotránkozva értesültünk a sirásótól, hogy *Liesko* Jánosné halott gyermekét reggeli 4 órakor maga temette el. A szegény halottakat díjtalanul szoktuk eltemetni, mit ezen esetben is megtettünk volna, ha erre a meghalt gyermek anyja minket felkért volna. Különben a plébános temetési stóladíja itt oly csekély: 1 korona, hogy ezért fizetni nem tudás esetében szót vesztegetni sem tartok érdemesnek.“

A rendezett tanácsú városok mozgalma. A rendezett tanácsú városok tisztviselőinek körében mozgalom indult meg, melynek az a célja, hogy a miniszterelnököt, belügyminisztert és kereskedelemügyi minisztert feliratok útján felkérjék arra, hogy valamint a törvényhatóságok és szabad királyi városok tisztviselői, úgy ők is részesülhessenek a magyar államvasut vonalain abban a kedvezményben, a melyet fényesebben javadalmazott és hasonló funkciót teljesítő kollégáik már régebben élveznek.

A hazai ipar érdekében. A miskolci kereskedelmi és iparkamara felhívást intézett a könyv- és papírkereskedőkhöz, s az iskolák vezetőségeihez a közlelő új tanév alkalmából, hogy magyar származású árucikkek, tanszerek beszerzésére utasítsák a tanulókat. A hazai tanszerek, íróollak, papírneműek stb. nemcsak versenyképesek, de az igényeknek is minden tekintetben megfelelők.

Tűz. Hétfőn reggel 8 órakor nagy rémületet okozott az Erzsébet-terem Kohn Adolf üzlete fölött a padláson kiütött tűz. A vészharang megkondulása néhány perc alatt tömérdek népet esdített össze, s ekkor már lángban állott a ház faszindelyes tetője. A tűzoltóság néhány perc alatt a tűz színhelyén termete s teljes erővel hozzálátott a tűz lokalizálásához, ami — hála odaadó és önfeláldozó munkájuknak — szerencsésen sikerült is. A szomszéd épületek csakhamar biztonságban voltak s csak az égő ház tetőzetének nagyrésze esett martalékkául a tűznek, melyet derék tűzoltóink egy felóra alatt eloltottak. Az üzlet felett levő lakástól a butorokat kiszállították és biztonságba helyezték, s valóban szerencse, hogy a tűz, melynek keletkezését eddig nem sikerült megállapítani, nem éjjel ütött ki, amikor nagy fejtelenséget és rémületet idézett volna elő. Tűzoltóinkat derekas működésükért méltán megilleti a dicséret és elismerés.

Felhívás előfizetésre. *Paal* Gyula ismert nevű helyi író „*Őszi rózsák*“ ezim alatt *Lévai* Izsó könyvkereskedő kiadásában egy kötet költeményt ad ki. *Paal* Gyula, kinek félt év előtt megjelent „*Tarka képek*“ ezimű elbeszélései nem remélt örvendetes fogadtatásban részesültek, ma már előnyösen ismert egyen az irodalom terén. Műveit gond, esin és jóízű jellemzik, s dallamos verseinek esengő bongó rímei jóleső édes érzéssel töltik el az olvasót. A mű, melyet a szerző *Marton-Bornemisza Anna* urnó öngyáságának dedikál, 86 költeményt tartalmaz s körülbelül 8—10 nyomott ivre terjed. Megjelenik folyó év december havában s így alkalmas karácsonyi és újévi ajándéknak is szolgálhat. Előfizetési ára 2 korona.

A F. M. K. E. évi nagygyűlése. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület, az ország legrégebb és legtevékenyebb kultúregyesülete, augusztus 28-án tartja meg az évi nagygyűlést *Zolyomban*, a felvidék egyik leginkább magyarosodó városában. *Zolyom* város közönsége már is nagyban készülődik, hogy ezt a napot a felvidéki magyarság ünnepevé avassa. — Vendégeit hívja az egész magyar kormányt és a sajtót, hogy tanuja és részese legyen a magyar állameszme erejének és hódításainak a felvidéken. Ott lesz Felső-Magyarország intelligenciájának színe-java, hogy ünnepies bizonyosságát adja, milyen nagy eredményeket ért el a F. M. K. E. tizennyolczéves hazafias munkálkodásával. Az elnökségek ebből az alkalomból felhívja az egyesület tagjait, a kik a nagygyűlésen résztvenni kívánnak, hogy e szándékuakat az egyesület központi titkári hivatalánál (*Nyitra*) mielőbb jelentsék be, hogy megfelelő elszállásolásuknál még idejében gondoskodhassék. Az egyesület tagjainak a kereskedelmi miniszter, a nagygyűlés idejére, kedvezményes vasuti jegyeket bocsát rendelkezésére.

Egy jó lap Hogy a „Magyar Szó“ hivatást tölt be, szükségét pótol, azt a lap elkeseredett politikai ellenfelei is kénytelenek beismerni — felévi fennállása után. Alig mulik nap, hogy a napi sajtó ne foglalkoznék azokkal az eszmékkel és aktuális napi kérdésekkel, melyek a „Magyar Szó“ révén kerültek szőnyegre. Es ez nem külön érnyé a „Magyar Szó“-nak, hanem természetes következménye a jelenlegi közállapotoknak. A „Magyar Szó“ az egyetlen igazi ellenzéki ujság, mely elszánt, de becsületes harcra folytat a jog, törvény és igazság mögé rejtőzködött bipokrizis ellen. A „Magyar Szó“-t a jóízűlésen és az irodalmi tisztességen kívül semmi sem feszélyezi a szókimondásban. Publicistái ép oly független nagy kvalitású írók, mint a milyen független magyar politikusok. Minden rovata élén előkelő, megbízható újságíró áll, s az ifjú vállalatnak minden munkása a kivívott s kivívandó sikerek által buzdulva békésen végezi feladatát. Ez a magyarázata annak, hogy a „Magyar Szó“ ma a legélénkebb magyar ujság. A lap barátai nem olvashatják nagyobb figyelemmel, mint a lap ellenei, a kik jól tudják, hogy a kíméletlen, nagy igazságokat csak ez a lap tudja és meri megmondani. Ez az első félt év eredménye. A lap barátai napról-napra szaporodnak, s ezzel a szaporulattal természetes lépést tart a lap tartalma és minden belső és külső érnyé. A vidéki közönségre fontos, hogy a „Magyar Szó“ már este 5 órakor megjelenik, s így a legtávolabb vidékek közönsége is kézhez kaphatja másnap reggel. A „Magyar Szó“ előfizetési ára: egész évre 28 korona, féltévre 14 korona,

negyedévre 7 korona, egy óra 2 kor. 40 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IV., Sarkantyus-u. 3.

Nyilvános nyugtázás. A tornalliai járási általános ipartestület folyó évi július hó 1-én nyári táncmulatságot rendezett, melynek eredményét az alábbiakban tüntetjük ki:

Belépti-jegyekből befolyt	158 kor. — fill.
Confetti elárusításból	13 „ 30 „
Felülízetésből	37 „ 50 „
Beküldött díjakból	7 „ — „
Összes bevétel	215 kor. 80 fill.
Kiadás	136 „ 64 „

Tiszta jövedelem 79 kor. 16 fill.

Felülízetek és belépti-dijaikat beküldötték: *Kovács Miklós* 4 kor., *Bottlik Andor*, dr. *Goldblatt Géza* 2—2 kor., *Szepessy Ferenc*, *Littkey György*, *Záborszky Sándor*, dr. *Ferderber Jakab* 1 kor. 40 fill.—1 kor. 40 fill., *Varga Boldizsár*, *Taliga József*, *Weiszler Soma*, *Száz László*, *Kovács Kálmán*, *Czóky Pál*, *Szabó József*, *Lenkey György*, *Rusnyák Herman*, *Weisz Lajos*, *Balázs István*, *Vinkler István*, *Beregszásy Gyula*, özv. *Lipthay Károlyné*, *N. N.*, dr. *Gaal Gusztáv*, *Dorogi László*, *Neumann Manó*, *Keleti Jakab*, *Simon László*, *Weisz Ferenc* (*Licze*), *Darai József*, *Bubelinyi Soma*, *Czóky Pál* (*Runya*), *Ádám István*, ifj. *Borzy Andras*, *Diviánszky János* 1—1 korona, *Weisz Miksa* 60 fillér, *Garam N.* 50 fillér, *Ladányi Bálint*, *Bán Jánosné* (*Uzapanyit*), *Fröhlich Vilmos*, *N. N.*, *Antalfy László*, *Klein Béla*, *Iván Lajos* 40—40 fillér. — Tornallia, 1900. július 17. *Istók Pál*, pénztárnok.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős: RÁBELY MIKLÓS.
A lapot közleményekkel ellátja: A SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁG

Magán-hirdetések.

Pallas nagy Lexikona

teljes 16 kötet 140 koronáért, — „*Schlosser's Weltgeschichte*“ teljes 19 kötet félbörkötésben 60 koronáért — tiszta új példányok — eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.
Egy 3 szobás, egészséges, teljesen féregmentes tiszta lakás, esetleg két szobával is — a hozzá való helyiségekkel — bármely naptól **özv. Stelkovich Istvánnénál** bérbeadó.

Pályázati hirdetmény.

3107. sz. — Gömör-Kishont t. e. vármegye tornalliai járásában kebelezett **Putnok** nagyközségben megüresedett **jegyzői állásnak** betöltésére ezennel pályázatot nyitok.

A megválasztandó jegyző évi fizetése 1200 korona, anyakönyvvezető leendő kinevezetése esetén 120 korona évi tiszteletdíj és a magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított munkadíjak, ezenkívül természetbeni lakás, mely áll három szoba, konyha, kamara és pincéből.

A választás határideje **Putnok** nagyközségbe a község házához a folyó évi **augusztus hó 7-ik napjának** délelőtti 10 órája tüzetik ki.

Az ezen állásra pályázni szándékozók felhivatnak, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a értelmében kellően felszerelt és eddigi működésüket igazoló bizonyítványokkal ellátott pályázati kérvényüket alólirotthoz az 1900. évi augusztus hó 6-ik napjáig bezárólag annyival is inkább adják be, mivel az ezen határidőn túl beérkező pályázati kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Tornallia, 1900. július 14.
Szentmiklóssy, főszolgabíró.

Eladó, esetleg bérbeadó.
Rimaszombatban, a **Losonezi-utcában** 23. szám alatt fekvő **emeletes lakház**, a mely külön földszinti és külön emeleti lakosztályból áll, az ahhoz tartozó és négy lóra berendezett istállóval, kocsiszinnel és kerttel szabad kézből **eladó**, — esetleg **folyó év november 1-től hasznosbérbe kiadó**.
Értekezhetni **Marton János** tulajdonossal.
3—5

Hirdetmény.

621. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíró 1899. évi Fh. 278/2. számú végzése következtében **Nándory Gizella** javára **Ráosztóczy Pál** ellen 300 korona s járuléka erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján felül- és lefoglalt 707 kor. 20 fillérre becsült házi butorok és ezüstneműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatk.

Mely árverésen a rimaszombati kir. járásbíró 1899. évi Fh. 278/5. számú végzése folytán 300 korona tőkekövetelés, ennek 1898. évi január hó 8. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 36 korona 46 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig *Nyustyan* alperes lakásán leendő eszközökre **1900. évi augusztus hó 11-ik** napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1900. évi július hó 29-én.
Gasko János, kir. jbir. végrehajtó.

Ház-eladás.

Rimaszombatban a Jánosi-utczában épült **Hollófele ház** szabadkézből eladó. — Venni szándékozik **Jánosiban Ruskay Gyula** lelkésznel jelentkezzenek.

1-2

Hirdetmény.

2454. sz. — A nagyőrcei kir. járásbíró, mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **nagyőrcei népbank** végrehajthatónak **Urban Andrást** végrehajtást szenvedő elleni 400 korona tökékövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyőrcei kir. járásbíró) területén lévő Ratkó-Zdichava és Rónapatak községben fekvő a ratkó-zdichavai 30. sz. tjkvben 1-45. r. sz. a. foglalt s B. 3. sz. alatt Urban Andrást nevére irt összes ingatlanokra 1712 koronában, továbbá a rónapataki 10. sz. tjkvben 3-14. sorsz. a. foglalt ingatlanokból ugyanezek Urban Andrástnak B. 13. szám alatti jutalékára 328 koronában az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900 évi augusztus hó 6-ik napján délelőtt 9 órakor** Ratkó-Zdichaván, délután 2 órakor Rónapatakon megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Rőczen, 1900. évi február hó 1-én.

A nagyőrcei kir. járásbíró, mint teleknyvi hatóság.

Dessewffy, kir. bíró.

Lóversenyek

Tátra-Lomniczon

1900. augusztus 6., 7., 9. és 10-én.

A „Magyar Lovar-egylet“ által rendezve, kezdődik **mindig délután 3 óra 45 perczkor**

A versenyek alkalmából különvonatok indulnak a rendes díjtétel mellett az összes közbeeső állomások érintésével, és pedig:

Oda:

Tátra-Lomniczról	indul 2 ó. — p.	2 ó. 50 p.	3 ó. 20 p.
Versenyterre	érk. 2 ó. 20 p.	3 ó. 10 p.	3 ó. 39 p.
Kassáról	indul	7 óra	— percz
Abosról	„	7	38
Margittfaluról	„	8	29
Szepes-Olasziból	„	9	06
Iglóról	„	10	05
Poprád-Felkáról	„	3	—
Versenyterre	érkezik 3	20	—

Vissza:

Versenyterrről	indul 6 ó. 40 p.	7 ó. 25 p.	8 ó. 25 p.
Tátra-Lomniczra	érkezik 7 ó. — p.	7 ó. 45 p.	8 ó. 44 p.
Versenyterrről	indul 6 óra 39 percz	6 óra 50 percz	
Poprád-Felkára	érkezik 7 óra 01 percz	7 óra 11 percz	
Iglóra	érkezik 7	52	
Szepes-Olasziba	„	8	35
Margittfaluba	„	9	06
Abosra	„	9	46
Kassára	„	10	20

A Kassáról Poprád-Felkára és vissza, nemkülönben Eperjesről Poprád-Felkára és vissza szóló, ünnep- és vasárnapokon érvényes kedvezményes jegyek a versenynapokon is kiadatnak, és pedig:

Kassa—Poprád-Felka II. oszt. 6 korona, III. oszt. 4 korona
Eperjes—Poprád-Felka II. „ 6 „ III. „ 4 „

Helyárak a versenyterre: I-ső hely 6 korona, II-ik hely 2 kor., III-ik hely 40 fillér.

Jegyek kaphatók: Tátra-Lomniczon Kuszman Gyula bazárjában, és a versenynapokon Tátra-Lomniczon a versenyterren. Restaurációk az I-ső és II-ik helyen, szintegy totalisateurok, bookmaker és katonazene.

1-2

Tanulóul

felvétetik egy jó házból való 13—14 éves intelligens fiu **Stehlinszky Ignác** órás- és ékszerész üzletében **Rimaszombatban.**

Leány-internátus.

Wüstenberg Zsófia, éjszaknémet tanító **dobsinai** (Gömör) **leány-internátusában** alkalom nyílik a német és francia nyelv alapos megtanulására. — továbbá zene, rajz és női kézimunkabani kiképzetésére. — Nyilvánított óhajra bővebb kiértésítés.

Hirdetmény.

3367. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a **zolyom brézói, breznó-bányai, tiszolczi** helyiérdekű vasút részvénytársaságnak **Tiszolczi város határában** fekvő s a tiszolczi róm. kath. iskola tulajdonául, a tiszolczi 318. sz. tjkvi 4893. hrsz. a. s a 312. sz. tjkvi, 3176. hrsz. a. a tiszolczi róm. kath. plebánia tulajdonául a tiszolczi 310. sz. tjkvi 3178. hrsz. a. és a tiszolczi róm. kath. templom-alap tulajdonául a tiszolczi 311. sz. tjkvi 3179. hrsz. alatti ingatlanokból a bemutatott kisajátítási tervben megjelölt s kisajátított birtokrészekre a kisajátítási eljárás, illetve becslésre határidőül újabban **f. évi augusztus hó 10-ik napján d. u. 1 óra** Tiszolczi város község-házhoz kitétetik, melyre az összes érdekeltek — valamint a távollévők és ismeretlen tartózkodásnak részére **Süteo István** rimaszombati lakos kirendelt ügygondnok ügyvéd oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy elmaradásuk a kártalanítás feletti érdemleges határozat meghozatalát nem fogja gátolni.

Rimaszombati kir. törvényszéknél, 1900. július 6. án.
3-3 **Vozáry**, kir. törvszéki bíró.

Eladó.

Rimaszombatban, az új **Hunyady-utca** mindkét oldalán több szép fekvésű, egészséges lakásra alkalmas **háztelkek — elfogadható áron — eladó**, esetleg azokon 3—5 szobás lakás azonnali felépítését a szükséges mellékhelyiségekkel, 7—8, esetleg még nagyobb fronttal, 3000—6000 frtig elvállalom. Értekezhetni lehet alant jegyzett tulajdonosnál.

Elárusítok mindenféle **gazdasági gépeket** legjutányosabb árak mellett **részletfizetésre** is.

Egyszermind az elsőrangú „**trieszti általános biztosító társaság**“ (**Generali**) gömörmezei főügynökségét (kötvénykiállítási joggal) bírom, abban a helyzetben vagyok, mindenféle biztosításokat, u. m. **épületek, ingóságok és törzsbiztosításokat**, — továbbá **életbiztosítást és balesetbiztosítást** legelőnyösebb és legelőnyösebb feltételek mellett eszközölhetni.

A beállt

jégidény

alkalmával a **magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság** a gömörmezei főügynökséggel ruházott fel, — jégbiztosításokat legelőnyösebb díjak mellett legpontosabban és leggyorsabban eszközölök.

Az eddig irántam tanusított jóakaratu pártfogást megköszönve, vagyok

teljes tisztelettel

KOHN ALBERT fakereskedő

5-*

és a triesti ált. bizt. társ. (Assecurazioni Generali) gömörmezei főügynöke

RÁBELY MIKLÓS

KÖNYVNYOMDÁJA RIMASZOMBAT, Pokorágyi-utca 1. sz.

Ajánlja a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt, modern berendezésű könyvnyomdáját minden e szakba vágó munkák gyors, pontos és izlésteljes kivitelére a legjutányosabb árak mellett.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok és kimutatások.
Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, stb.
Pénzügyintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvények, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák, stb.
Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és rágézdulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelező-lapok, stb.
Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek, stb. elvállaltatnak.